

KÖNYVISMERTETÉSEK

B. Sz. Szvirscsevszkij:

A gép- és traktorpark üzemelése

A *Gép- és traktorpark üzemelése* címmel a Mezőgazdasági Kiadó kiadásában megjelent magyar nyelven B. Sz. Szvirscsevszkij könyve, amelyet 1950-ben Moszkvában a Szeljhozgiz adott ki orosz nyelven.

A könyv a mezőgazdaság gépesítésével foglalkozó szakembereink régi kívánságát elégíti ki. Mindezeidig ugyanis nem állott rendelkezésre olyan szakmunka, amely a mezőgazdasági gépek üzemelésének kérdéseit Szvirscsevszkij könyvéhez hasonló alaposással és módszerességgel tárgyalja.

Szvirscsevszkij olyan területeket tár fel a gépek üzemelésével kapcsolatban, amelyekkel a magyar szakirodalom eddig még nem foglalkozott. Ennek következtében igen sok olyan meghatározás szerepel a szövegben, amelyre a megfelelő magyar kifejezés nyelvünkben hiányzik. Ez a körülmény a fordító és a lektor munkáját nagy mértékben megnehezítette és érthető, hogy nem minden esetben sikerült a legtalálóbb magyar kifejezést alkalmazni az új fogalmakra. A könyv olvasói a gépek üzemelésével kapcsolatos munkájuk során nyilván ki fogják alakítani azokat a legmegfelelőbb meghatározásokat, amelyeket a második kiadásban már mint elfogadottakat és a magyar szaknyelvbe illeszkedőket lehet közzétenni.

Az üzemelmérnökök, a szerkesztő és a gépesítő mérnökök, valamint az agrónomusok is sokat meríthetnek Szvirscsevszkij könyvéből. A matematikai összefüggésekkel magyarázott törvényszerűségek, a szemléltető diagrammok és grafikonok, valamint a közölt táblázatok egyaránt igen értékesek a mezőgazdasági gépek üzemelésével foglalkozó szakemberek számára.

Külön értéke a könyvnek, hogy a magyar mezőgazdaságban újabbleletű területeket is feltár (védőerdősávok telepítése, magajáró kombajn üzemelése stb.).

A könyv három részre tagozódik: az első részben — 18 fejezetben — a mezőgazdasági termelésben használt gépek üzemelésének alapelvei kerülnek tárgyalásra. Ezen belül Szvirscsevszkij először az erőgépeket, majd a gépesoportok üzemeltetési kérdéseit és végül a normákkal és üzemi kísérletekkel kapcsolatos tudnivalókat tárgyalja.

A második rész 4 átfogó fejezetben a gépek üzembiztonságának alapjaival foglalkozik. Tárgyalásra kerül ebben a részben a gépek karbantartása, átvétele és tárolása, valamint az üzemanyagokkal való gazdálkodás kérdése.

A harmadik rész 10 fejezetben a mezőgazdasági munkafolyamatok: a talajművelés, a vetés, a növényápolás, a betakarítás és az erdőtelepítés technológiáját és szervezését vizsgálja, valamint a gép- és traktorpark munkájával kapcsolatos számításokkal és tervezésekkel foglalkozik.

Annak ellenére, hogy a közölt számítások, példák és táblázatok a szövet viszonyok és gépek alapulvételével készültek, a könyv megállapításai nehézség nélkül alkalmazhatók a hazai mezőgazdasági munkákra. Szvirscsevszkij oly módon építi fel a könyv egyes fejezeit, hogy először általános érvényű megállapításokat tesz, majd megállapításainak szemléltetésére számszerű példákat közöl. Pl. a szántásnál a munkamenetek és üresmenetek vizsgálata, vetésnél a vetőgépek beállítása stb. általános törvényszerűség alapján egyetemesen alkalmazható módszer útján történik és csupán a felhozott számszerű példákban szerepelnek nálunk ritkán használt vagy nem alkalmazott gépek. (KD—35. jelű traktor, 24 soros tárcsás vetőgép stb.) A nálunk használt gépek műszaki és üzemi adatainak ismeretében Szvirscsevszkij megállapításai könnyen vonatkoztathatók a hazai mezőgazdasági munkákra. Hasonló módon nehézség nélkül alakítható át a magyar viszonyokra pl. a közölt agrotechnikai naptár is, ha a gép- és traktorpark számszerű összeállításának kérdését vizsgáljuk.

A könyv magyar nyelvű első kiadásában néhány kisebb jelentőségű hiba fordul elő. Ez azonban érthető, ha figyelembe vesszük, hogy 560 oldal terjedelemben, levezetésekkel, matematikai képletekkel, táblázatokkal, grafikonokkal igen gazdagon ellátott szakszöveget kellett magyar nyelven közreadni. A könyvben itt-ott felfedezhető apróbb hibák nem olyan jellegűek, amelyek a könyv használati értékét csökkentenék, mert a figyelmes olvasó a fellet hibákat könnyűszerrel helyesbítheti.

Szvirscsevszkij könyve hézagpótló a magyar szakirodalomban, mert szocializmust építő mezőgazdasági termelésünket olyan hasznos ismeretekkel gazdagítja, amelyek minden szektor munkaeredményére kedvezően kihatnak. Szvirscsevszkij munkája a mezőgazdasági gépek üzemelésének tudományát és gyakorlatát biztos alapokra helyezi. A könyv fordítója, lektorai és kiadója jó munkát végeztek, amidőn Szvirscsevszkij könyvét magyar nyelven megjelenítették.

V. B.

Növénykórtan

Szerkesztette: *Ubrizsy Gábor*

Tudományos Akadémia kiadása, Budapest, 1952

Növényvédelmi szakirodalmunk értékes új kézikönyvvel gazdagodott. A csaknem 1100 oldalas könyv 70 képestáblával, számos táblázattal és 166 szövegábrával a növénykórtani tudnivalók teljes összefoglalása. A kézikönyvet 12 munkatárs közreműködésével Ubrizsy Gábor szerkesztette.

Bevezetőleg a könyv a növénykórtan történetét tekinti át. Majd az általános növénykórtan egyes fejezetei következnek, mindenhol a legújabb kutatási eredmények, az elvi és gyakorlati állásfoglalások figyelembevételével. Igen nagy jelentőségű a járványtani fejezet és nem kevésbé fontos azoknak az úgynevezett élettani betegségeknek a tárgyalása, amelyeket nem kórokozók idéznek elő. Gyakorlati szempontból igen fontos az agrotechnikai, a növény-nemesítési eljárások során alkalmazott védekezés problémáinak áttekintése. Magyar nyelven először itt találjuk meg a biológiai védekezés módszereinek részletes tárgyalását, az anti-biotikumok és fitoncidok növénykórtani jelentőségének részletes feldolgozását. A növények belső gyógykezelése, a mesterséges immunitás kialakítása terén ugyancsak irányt mutat s a növényi betegségek prognózisáról is lényegesen új eredményeket kapunk. Új szempontokban gazdag fejezet foglalkozik a vírusbiológia problémáival is.

Összefoglalja a kötet a baktériumos növénybetegségek különböző fajtáit és a fejezetet

kiegészítő táblázatok ezt a részt különlegesen jól használhatóvá teszik. Részletesen ismerteti a könyv a *növénybetegségeket okozó gombák természetét és ez nagy érdeklődésre tarthat számot erdészeti vonatkozásban is. A könyv utolsó fejezete a gyomokkal és élősködő növényekkel foglalkozik, valamint az egyéb, sokszor kártevő növényekkel: moszatokkal, zuzmókkal, mohokkal stb.*

A tudományos kutatás számára, de a gyakorlati szakembereknek is nagy segítség a több mint 500 címszavas irodalmi összeállítás. Jól kezelhető névmutató egészíti ki a kötetet.

Erdészeti szempontból ki kell emelnünk hogy *külön fejezet foglalkozik a korhadást és revességet okozó gombákkal. Ez a fejezet leírja a kórokozók életmódját és fertőzésviszonyait, azonfelül mindenütt foglalkozik a legkorszerűbb védekezési módszerekkel is. Természetesen a maguk helyén az erdei növények egyéb megbetegedéseit is megtaláljuk.*

A kötet tanulmányainak írói részletesen ismertetik a szovjet növénykórtani kutatás eredményeit és azokat alkalmazzák is az egyes területeken. A nagyszabású, alapvető mű a szocialista növénykórtan hazai fejlődésének fontos állomása.

á.